

Minnesanteckningar från Lägesbild länets lantbruk 20240227

Lantbrukarna befinner sig i en lite lugnare arbetsperiod just nu, efter en hård vinter. Lamnings- och kalvningsperiod börjar nu. En del har brist på grovfoder och det är viktigt att de som har foder att sälja lägger ut det till försäljning. Många sökande till lantbruksgymnasium på Torsta.

Deltagare

Deltagare på mötet: Håkan Nilsson och Emma Gratte - Arla, Simon Sundell - Norrmejerier, Maria Ringvall - Svenska foder, Lars Nathanaelsson - Jämtlands nötköttsproducenter, Nils Hultin - Jämtlands fåravelsförening, Magnus Bjurling - Landshypotek, Ove Hansson - Nyléns Hugosson, Mats Nilsson och Frida Löf - Länsförsäkringar, Jessica Ulander och Lars Ahlin - LRF, Sigrid Tirén - Hushållningssällskapet, Helen Axelsson-Hansen - Torsta.

Från Länsstyrelsen: Eva Engström, Britta Hamrén, Lisa Bois, Magnus Lindow, Ann-Kristin Eriksson, Lina Petrini, Lena Råghall, Hanna Appelros och Agneta Andersson.

Kom med inspel efter mötet gjorde: Lena Oskarsson - Lantmännen

Lantbrukarnas arbetssituation (aktuellt just nu, mående)

Arbetsbördan är under kontroll. Relativt lugn arbetsperiod, men kalvningar och lamningar börjar komma igång.

Kylan i vinter har varit utmaning och många har haft problem med frusen utgödsling och frusna ensilagebalar. Att jobba i kalla lösdrifter i stark kyla under längre tid kan vara tufft. Det har också varit mycket snöröjning. En del har upplevt vintern lång och mörk.

Omsorgsgruppen "Djur och jamtar" har fått ta emot en del samtal av olika slag, allt från ekonomiska bekymmer till fullt i ladugården och dåligt mående.

2024-02-28

Djuren (foder, halm, smittor etc)

Signaler om brist på grovfoder, i synnerhet på dikogårdar med extensiv/ogödslad odling och särskilt i området norr om E 14 och uppåt i länet. I delar av detta område är det sämre än 2018 (som visserligen var mindre torkdrabbat än andra delar av länet det året).

Under mötet tipsar LRF om att grovfoder kan finnas på andra sidan länsgränsen i Västerbotten och Norrbotten. Och efter mötet kommer signaler om att det även finns de som säljer foder i länet. Ett tips är att uppmana köpare och säljare att annonsera via tex facebook-sidan Fodertipset i Norrland eller hemsidan fodertipset.se.

Halm och andra strömedel är en stor bristvara som är nästan omöjligt att få tag på. Priserna är väldigt höga just nu.

Slakten har noterat att en del från Jämtlands län skickar djur till slakt tidigare än planerat, på grund av brist på grovfoder. Generellt, men inte specifikt för Jämtlands län, har man också noterat att andelen smutsiga djur som skickas på slakt har ökat, sannolikt som en effekt av bristen på strömedel. Det görs avdrag för smutsiga skinn.

Nu har det blivit viss efterfrågan på livkalv i Mellan-Sverige och på Gotland. Det betyder att en del livkalv kan säljas, och behöver inte få överbeläggning i stallarna. Idag är det inga slaktköer, utan det ser normalt ut.

Inga kända smittor.

Förnödenheter (utsäde, handelsgödsel mm)

Det är dålig tillgång på spannmålsutsäde, i synnerhet havre som är slut. Generellt behöver man vara flexibel med sorter och i viss mån även med grödor. I år är ett sådant år då det kan vara aktuellt att använda sitt eget utsäde, om man har överlagrad spannmål med god kvalitet.

Priserna på såväl ensilageplast som handelsgödsel är lägre än i fjol. Tex Lantmännen har nyligen infört dagspris på handelsgödsel.

Odlingen (inför odlingssäsongen)

En del är oroliga för risk för överfulla gödselbrunnar. Hur kommer bärigheten bli när det är dags för gödselkörning? Ovanligt många hektar återstår att plöja till våren. Hur blir övervintringen av vallar?

2024-02-28

Marknad (slakteri och mejeri)

Globalt minskar mjölkvolymerna, men på EU-nivå förväntas de öka. Marknaden inom EU är relativt stabil. Dagligvaruhandeln har återhämtat sig, liksom ekomarknaden.

I Östersund kommer Arla framöver bara tillverka fyrkantiga ostar.

Inom Norrmejerier är ekomjölksinvägningen nu bara 13 %, vilket är det lägsta på länge, eftersom producenter har gått över till konventionell produktion. Det är nu svårt att hålla volymerna för ekologisk produktion, men det är bättre balans i förhållande till efterfrågan.

Försäljningen av kött under januari och februari var i år större än vanligt. Tillgången på gris minskar och man tror att även tillgången på nöt kommer minska. Mindre djur finns att få in till slakt framöver. Men troligen kan man inte höja priserna på kött ändå, då man är rädd att konsumenten inte är beredd att betala mer. Samtidigt finns ett behov för producenterna av merbetalning för att kunna bygga upp ett rörelsekapital.

Ekonomi (företagens situation och näringen i helhet.)

Det är kämpigt ekonomiskt över lag, men inget särskilt som sticker ut. Räntan har toppat.

Enligt en enkät som Landshypotek skickat ut oroar sig ovanligt många för ekonomi 2024. Det man särskilt är orolig för är "politik/myndigheters bristande förståelse".

Virkespriserna är relativt höga, vilket är positivt eftersom skogsbruk är ofta en del av många jordbruksföretag.

Det är stor påverkan på enskilda jordbruksföretag när avverkningstillstånd nekas på grund av tex spår av tretåig hackspett.

Den geopolitiska utvecklingen är ett orosmoment.

Övrigt

2024-02-28

Torsta har fått 32 förstahandssökare till 16 platser med inriktning Lantbruk på gymnasiet. Det tyder på en framtidstro bland ungdomarna inom jordbruk.

En utredning om hur EU-fonderna förvaltas i Sverige från 2028 kommer troligen 15 mars. Bevaka den gärna!

Kommande möte

Nästa möte blir preliminärt under maj.

Vid pennan Agneta Andersson och Hanna Appelros

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden